

„Mert vannak dolgok, melyeknek emlékezete nélkül nincsen jövő.”
(Kossuth Lajos, 1854.)

A tudomány és technikatörténet helye és lehetőségei oktatási rendszerünkben (Történeti összefüggések)

Előadás a Gábor Dénes-díjazottak klubjának
2015. április 16-i rendezvényén

Előadó:

Dr. Németh József
c. egyetemi tanár

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Műszaki Pedagógia Tanszék

„Egy van főleg, mi első helyen reánk magyarokra néz: hazánk minden oldalú megismerése és megismertetése a nagyvilággal. Ha majd e haza szent földjén minden rög ismerve lesz, minden kődarab elmondja honnan jött, kikkel találkozott: ha minden élő mely rajta tenyész és mozog, általunk összegyűjtve, a közös rendszerben foglal helyet: ha kitanultuk ege mérsékletét, a nedv- és aszályhordó fuvalmak viszonyait; ha népei egymásra temetkezett rétegeit felbúvároltuk a legmélyebbig, de kivált a ma élőknek – édes nemzetünknek – nyelvben és tettben nyilatkozó múltját, jelenét a tudomány teljes fényébe állítottuk: ez által oly politikai tőkére tettünk szert, melynek keletét legörömeztobb ismeri el a művelt külföld. És ím ez a honszeretet a tudományban.”

(Arany János)

1. A tudománytörténet a magyar iskolakultúrában

- A magyar iskolakultúra kezdete: Pannonhalma
- Gellért püspök: Delibaritio (1046.)
- Studium Generale (Veszprém) XIII. sz.
- Az első „állandó” magyarországi egyetemek
 - 1367., 1395., 1467.
- Regiomontanus, Martinus likusz
 - 1474. Epeherides
- Református, evangélikus kollégiumok
 - Debrecen: 1538.
 - Pápa: 1585.
- 1635. Nagyszombat, Tudományegyetem
 - Pázmány Péter
- **A magyar mérnökképzés állomásai**
 - 1782.
 - 1871.
 - 1934.
- Mesterek és tanítványok

2. A technika és mérnökség történetének oktatási tapasztalatai a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen

- Historiográfia 1977-
- Mérnökképzés története (spec. koll.)
- Szabadalmak, találmányok
- A technika és mérnökség magyarországi története
 - (bevezetés: 1989.)
- 8-10.000 hallgató
- 2014.: „Mérnök leszek” BME Villamosmérnöki és Informatikai Kar
 - Ált. köt. tárgy 1.300 hallgatónak
- **Továbbképzés: Doktori Iskola**
 - Technika-, Mérnök- tudománytörténet
 - (ma: Tudományfilozófia – tudománytörténet)

3. Dokumentumok, szakanyagok

- **Tankönyv:** A technika és mérnökség magyarországi története
- **Egyetemtörténet:** a Műegyetemtől a világhírig
- **Film, video:**
 - Mérföldkövek a magyar technika történetéből
 - Professzorportrék www.bme.hu
 - Alkotó magyarok (Creative Hungarians)
 - Mába érő tegnapok (Yesterdays Leading To Our Days)
 - (Egyetemtörténet)
 - Fejezetek Magyarország technika- és tudománytörténetéből

4. Merre tovább?

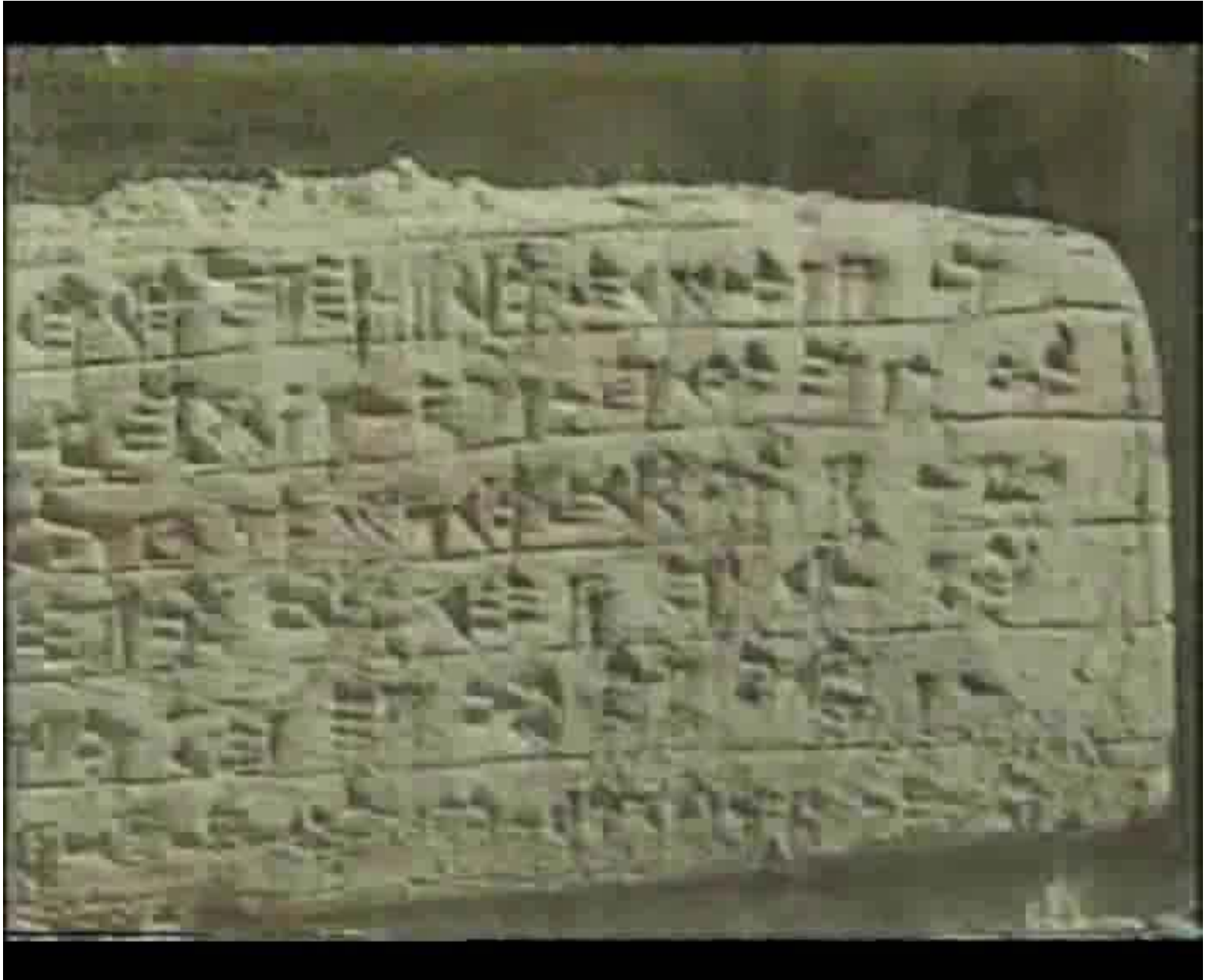
„Mint sok más, Magyarországon született tudósnak, nekem is hazámban szerzett nevelésem és képzésem volt az alap, amelyre... tudományos pályám épült.”

(Oláh György)

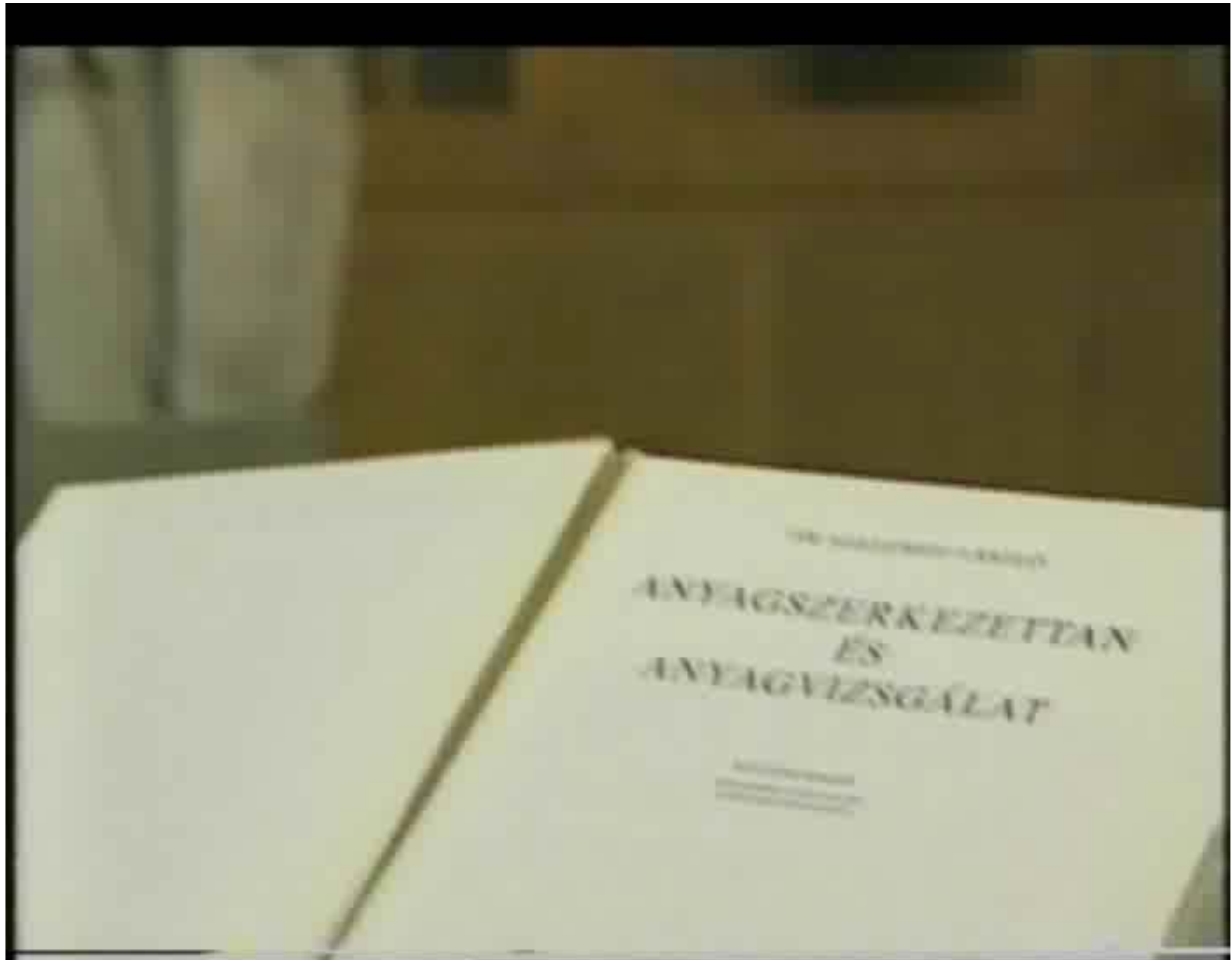
Javaslatok

- A NAT keretei között az eddiginél nagyobb teret kapjon a magyar tudomány- és technikatörténet oktatása
- A műszaki felsőoktatásban e tárgykör önálló tantárgyként szerepeljen
- Tanári továbbképzés: 2 félév (havi 1 alkalom)
 - 1. félév: Tudomány- és technikatörténet
 - 2. félév: A tudomány és technika legújabb eredményei
 - (Egyetemi tudományos műhelyek bemutatkozása)
- Szakanyagok iskoláknak

Videórészletek

Videórészletek

Videórészletek

Köszönöm a figyelmet!